

Energetika

³ osvětlení, ² vytápění, ¹ Doprava, průmyslová výroba – energie je pro tyto služby, bez kterých si neumíme představit každodenní život a které jsou nezbytné pro chod podniků, nezbytná. Fosilní zdroje energie (ropa, zemní plyn a uhlí) však nejsou nevyčerpatelné. Musíme s nimi dobře hospodařit a zároveň nové zdroje také hledat. V Evropě narůstá i ~~dále nákup~~ energie ze zahraničí, energetická spotřeba narůstá ~~nebezpečně~~ trvale. Evropské země si dobře uvědomují, že je v jejich zájmu jednat v této ~~strategicky~~ velmi významné oblasti společně. Proto existují společná pravidla stanovená Evropskou unií, aby se mohlo postupovat stejným směrem a zajistila dostupnost dostatečného množství energie i za příznivou cenu při co nejnížší zátěži životního prostředí.

Není to nic jednoduchého

Dnes je pro nás samozřejmé sednout ~~za~~ ~~volant~~ nebo zapnout počítač. Všechny tyto vymoženosti však závisí na složitém procesu dobavy energie. Nejdříve se musí energetické suroviny – ³ropa, ²plyn, ¹uhlí – vytěžit ze země, nebo získat teplo spalováním dřeva, elektřinu z větru ve větrných elektrárnách, z vody v přehradách a ze slunečního záření

___ Arial, tučně

1/2/3

___ tučně

___ kurzíva

┌ tedy ___ podtržené

___ kurzíva

┌ ┌─ dovoz

┌─ prakticky

┌─

___ Arial

┌─ ie

┌─

___ kurzíva } ┌─ do auta

___ tučně ┌:

1/2/3 ┌─ ┌ i,

┌─

┌─

┌ h,

v solárních panelech. Tato energie se pak musí nějak přepravit na místo spotřeby, často přes kontinent nebo moře. Musí se vybudovat zařízení na zajištění budoucího spotřebního a v první řadě plynulého zásobování energií po desítky let. Ve hře jsou pochopitelně obrovské technické, ³logistické ²a ¹finanční prostředky.

Jelikož se bez energetiky neobejdeme, obejít, patří ke strategickým odvětvím. Nejenže by vytápění nebo přepravu osob a zboží, ale bez dodávek energie nebylo možné zajistit osvětlení, energie je také základem všech odvětví — ~~zemědělství, průmyslu a služeb, dokonce i vědeckého pokroku~~. Naše obvyklé pohodlí je spojeno s opravdu vysokou spotřebou energie. Ta bohužel způsobuje ovzduší i znečištění vody, půdy a podnebí, jehož dopady na klima je nutné v současné složité době samozřejmě omezovat co nejvíce.

Klimatická omezení a dopady

Významní světoví odborníci prokázali, že náklady klimatické změny brzy dosáhnou ~~enormní~~ výše, pokud se světu nepodaří snížit emise ~~CO₂~~. Odvětví energetiky je tím dotčeno přímo, neboť je z více než ~~70~~ % závislé na fosilních palivech, která při svém spalování uvolňují do ovzduší značné množství oxidu uhličitého (CO₂), což je jeden z hlavních skleníkových

┌ získaná

┌ celý

___ tučně

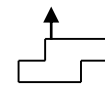
┌ lehlivé

} ___ Times New Roman

1/2/3

___ tučně

___ kurzíva

} ___ tučně, kurzíva

} ┌ ~

___ kurzíva

┌ velmi

┌ i, ┌ ~

} ___ Arial, tučně

___ tučně

___ Arial

___ vycentrovat

┌ značné

┌ skleníkových plynů

┌ 80

plynů. ~~Takže~~ budoucnost evropské energetiky spočívá v menším používání fosilních paliv a v zvýšení podílu nízkouhlíkových zdrojů energie.

┌ Proto
 } — kurzíva ┌ nezbytném
 — tučně

Evropa musí jednat společně

— Arial

Zájem ~~všech členských států~~ o energetiku odvětví není žádnou novinkou. Datuje se totiž od skončení druhé světové války. V té době jeden z otců ~~sjednocené Evropy~~ Jean Monnet vyjádřil přesvědčení, že "je třeba do služeb míru zapojit válečné prostředky. Uhlí a ocel ~~jednak~~ a jaderná energie ~~druhá~~ jsou základem prvních evropských smluv - Smlouvy o založení Evropského společenství uhlí a oceli (ESVO), které ukončilo činnost v roce ~~1999~~, a Euratom-smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii, která platí dodnes v Evropě.

┌ Evropy ┌ cké

┌ již

┌ EU
 — kurzíva
 — tučně

┌ na straně jedné

┌ na druhé straně

— tučně
 — kurzíva

┌ ~

┌ 2002 — kurzíva

┌

Evropské státy od ~~70.~~ let 20. století ~~začaly uvědomovat~~ vysokou důležitost solidarity v případě problémů s dodávkami energie. Byly vytvořeny společné strategické zásoby ropy a zaveden postup pro řešení krizových situací. Energetická politika se v současnosti dotýká mnoha dalších oblastí - životního prostředí, ² průmyslu, ¹ dopravy, ⁵ výzkumu a ⁴ inovací ³ a také vnějších vztahů.

┌ 60

┌ vnímají
 — podtržené

┌ proto

┌ o

} — kurzíva

1/2/3/4/5

Jak probíhají jednání v EU?

Jelikož Evropa nemá dostatečné zásoby energetických surovin, musí ~~přes~~ polovinu své energetické potřeby zajišťovat dovozem. A protože se ceny jednotlivých surovin vytváří na světových trzích, ~~tedy~~ musí je EU respektovat. Výši výdajů na energii pak může účinně snížit jediné tak, že ovlivní spotřebovávané množství energie. ~~My můžeme~~ snížit spotřebu při zachování ~~moderní~~ kvality života a pohodlí, na které jsme zvyklí.

Úspora energie

Ano - snížení energetické spotřeby však snadné nebude. Musíme se naučit využívat energii racionálně a efektivně. Pokud se omezí ~~vysoké~~ emise CO₂, sníží se naše závislost na dovozu energie, v regionech ⁴ ⁵ ⁶ ³ ² ¹ vzniknou pracovní místa a ušetří se. ~~Naše odbornost bude žadaným vývozním artiklem.~~ A právě toto je nejzásadnější a hlavní důvod, proč energetická účinnost patří mezi klíčové cíle Evropské unie

Skutečně celoevropský trh s energií

Elektřina a zemní plyn mohou být ~~v zásadě~~ volně distribuovány prostřednictvím sítí,

___ Times New Roman, tučně

┌─ více než

___ kurzíva

___ tučně ┌─~___ podtržené

___ kurzíva

┌─ Je možné

┌─ dneš ┌─ svého

┌─ ?

___ Arial, kurzíva

___ tučně

___ podtržené

___ tučně

┌─~

1/2/3/4/5/6
} ┌─~

___ tučně

___ kurzíva

┌─ vlastně

___ podtržené

které křižují ~~EU~~. Je naprosto evidentní, že ~~velký~~ evropský energetický trh vytváří konkurenci mezi všemi účastníky na tomto trhu, tedy ~~jako že~~ a dodavateli. To znamená, že je teoreticky ~~léano~~ kdekoli elektřinu nakupovat a prodávat nebo zemní plyn. Cílem je získat kvalitní energii za dosažitelnou dobrou cenu pro svou potřebu nebo podnikání. Bohužel kvůli mnoha vnitrostátním předpisům není dnešní trh s ~~500 000 000~~ spotřebitelů stále ještě dost rozvinutý. Tato pravidla omezují energetické podniky ~~proti~~ expanzi do dalších zemí. Příkladem jsou vládami stanovené ceny zemního ~~uhří~~ a energie pro podniky. ~~Mnohé~~ subjekty mají dokonce neprávem privilegovaný přístup k sítím. Tyto nepříznivé podmínky investory odrazují. To může ohrozit i obnovu ~~za~~ paralýz zařízení. Je proto nutné zlepšit podmínky hospodářské soutěže a zavést také společná pravidla pro spravedlivé využívání sítí. Evropská unie hraje zde prvořadou úlohu a stanoví v rámci svých pravomocí v oblasti dohledu nad trhy přísná pravidla, čímž může zabránit některým subjektům, aby měly neoprávněný prospěch ze svého téměř monopolního postavení.

Moderní energetické sítě

Je rovněž nutné modernizovat a rozvíjet energetické sítě. Jednak z důvodu

evropské území

tučně

tučně

výrobci

možné

1/2/3/4

podtrženě

kurzíva

tučně

500 miliony

tučně

v jejich

plynu elektřiny

Někter

Times New Roman, tučně

st

vycentrovat

kurzíva

podtrženě

ly

ější kurzíva

rychle

rostoucí poptávky po energii, jednak kvůli ~~nutnosti~~ diverzifikovat stávající zdroje a učinit trh ~~stabilnějším~~. Bude přínosem, pokud dojde ke snížení zátěže trhů.

nezby

flexi

kurzíva

Projekty na vybudování energetických sítí však na získání potřebných povolení příliš čekají. Evropská unie rozvoj těchto sítí podporuje stanovením priorit na evropské úrovni, urychlením výstavby chybějících článků a modernizací sítí, a to na východě Evropy. Úloha EU se ale nemůže omezovat jen na celkovou koordinaci; Unie musí čas od času finančně podpořit ³ ² ¹ ~~nutné projekty~~, které jsou pro podniky nebo státy ekonomicky rizikové.

tučně

dlouho

podtržené

tučně

zejména

kurzíva

kurzíva záměry

1/2/3

Spotřebitelé na prvním místě

tučně, podtržené

Cílem je, aby z toho profitovali hlavně spotřebitelé - ~~ať již jde o~~ jednotlivci nebo podniky ~~jistě~~ bez ohledu na svou ~~vlastní~~ velikost. Spotřebitelé mají svá práva a potřebují lepší informovanost pro plné využívání ~~radostí~~, které jim vnitřní trh s energií ~~dale~~ nabízí. Například změnit ~~jednoduše~~ ³ ² ¹ dodavatele, dostávat srovnatelné faktury a ¹ nabídky včetně informace, odkud elektřina pochází a v neposlední řadě znát svou okamžitou

tučně

tučně ~~ne~~

~~ne~~

~~ne~~

kurzíva

možn

~~ne~~

bez potíží

1/2/3

kurzíva

tučně

spotřebu. Informační a telekomunikační technologie budou v odvětví energetiky zaujímat stále důležitější místo a díky nim budou spotřebitelé na trhu s energií hrát ~~silnou~~ roli. Můžeme říci, že jediné právní předpisy platné na celoevropské úrovni mohou zajistit všem spotřebitelům rovné postavení a možnost ~~také chytře~~ využívat úsporně z rozsahu dosahovaných průmyslem. Evropa musí zavést ~~nezbytné~~ normy, zejména v oblasti ochrany údajů z měřicích přístrojů. ~~Navíc~~ spotřebitelé musí mít také možnost pořídit si nízkoenergetická zařízení a znát jejich skutečnou spotřebu, aby při jejich nákupu rozhodovali na základě znalosti všech dostupných informací. Podniká ~~musí~~ mít možnost nakupovat energii zcela bezpečně ~~levně~~. Pouze skutečná konkurence umožní spravedlivé ceny, které nebudou uměle navýšené ani příliš nízké - takže se vyplatí do výroby energie i nadále investovat.

Bezpečnost - klíčová otázka pro spotřebitele

Evropská energetická politika musí být pro občany přínosem tak v tom smyslu, že přepravy a výroby zajišťuje bezpečnost energie. Členské státy si jsou vědomy významu koordinace či harmonizace bezpečnostních norem pro energetická zařízení, která jsou z celoevropského

┌ ─── 2x podtrženě

┌ tučně

┌ aktivnější

┌ společné

┌ kurzíva

┌ tučně ┌ brzy

┌ ~

┌ odpovídající

┌ tučně

┌ ─── ┌ K tomu

┌ kurzíva ┌ se

┌ ~

┌ y

┌ výhodně

} ─── Arial ─── Times New Roman

┌ tučně

┌ ~

┌ t

┌ ké

1/2/3/4/5

┌ kurzíva

hlediska naprosto zásadní. Havárie jaderné elektrárny Fukušima v ~~Japonsku~~ bolestivě poukázala na skutečnost, jak je jaderná bezpečnost důležitá. Evropská ~~komise~~ musí proto schválit co možná nejpřísnější normy pro zajištění bezpečnosti evropských jaderných elektráren a nakládání s nebezpečným jaderným odpadem. Evropské normy na ochranu obyvatel a zaměstnanců v jaderné oblasti proti Radioaktivnímu byly vytvořeny na úrovni ~~Evropy~~, a jsou proto ve všech členských státech stejné. Evropa musí občanům v neposlední řadě nadále garantovat to, že jaderný materiál používaný na jejím území není zneužíván k nedovolenému obchodování či šíření jaderných zbraní.

Špičkové nízkouhlíkové technologie

Pokud chce Evropa vyrábět svou energii pro vytváření CO₂, musí přistoupit k technologické revoluci. V roce ~~2018~~ Evropská ~~unie~~ navrhla aktualizovat strategický plán EU pro nízkouhlíkové energetické technologie. K řešení nových výzev v oblasti globálního trhu energie si EU vytyčuje priority i v oblasti energetické výzkumu a inovací aby mohla začlenit nízkouhlíkové technologie do energetického systému a i nadále uvádět

___ kurzíva H ~b

___ Times New Roman, tučně
H uni

___ tučně

[d

┌┐

]r [záření

H celé E

___ tučně

[ý [ím

___ kurzíva

___ Arial, kurzíva

___ tučně

H bez

___ tučně H 2013

H komise

]e } ___ kurzíva

[ého [í,

___ tučně

hospodárně na trh různější úsporné
a moderní nové výrobky na trh.

___ kurzíva
___ podtržené

Záměrem je přimět průmyslové podniky
z relevantních ~~oborů~~, aby navázaly
spolupráci a využívaly podporu ze strany
Evropské unie. Některé průmyslové
iniciativy se týkají zdrojů a výroby
energie | ~~např. biopaliv, větrné,
sluneční a jaderné energie, palivových
článků a využití vodíku~~. Jiné se zaměřují
na lepší hospodaření s energií
v inteligentních městech, jímání
a podzemní skladování CO₂ a elektrizační
soustavy budoucnosti. Cílem je, aby byly
nové technologie dostupné a přinášely
zisk a v neposlední řadě ~~dále~~ nahradit
~~současné~~ technologie, a porážit tak emise
CO₂ v ~~evropském~~ energetickém sektoru.
Dosáhnout tohoto cíle je možné pouze
koordinovaným úsilím na evropské úrovni,
neboť finanční nároky na jeho realizaci
jsou vysoké.

[~
H odvětví
___ tučně [dp

} H~

[takzvaných]~ [~
___ tučně } ___ tučně
[Times New Roman

H mohly
H staré [sn

H~
[velkého
___ podtržené
___ kurzíva

Energetická diplomacie

___ Arial, kurzíva

Evropa, největší hospodářský prostor na
světě, musí z důvodu zajištění
spolehlivých energetických dodávek umět
prosazovat své zájmy mezinárodní scéně.
~~Kvůli~~ ke své velikosti a zároveň vysoké

} ___ kurzíva
___ tučně
[na
H Vzhledem

~~související~~ závislosti na vnějších zdrojích nemá žádnou jinou volbu; a to především v současné době, kdy světový boj o energetické zdroje nabírá dále na síle. Problémem Evropské unie je, že mluvit jedním hlasem se jejím státům ne vždy daří. Unie by měla hovořit jednotně, aby si ~~přetvořila~~ dostatečně silné postavení vůči velkým zemím, jež energii vyrábějí, ~~stejně jako~~ zemím, které jsou jejími ~~hlavními~~ spotřebiteli. Evropa musí nyní zajistit bezpečný tranzit plynu a ropy od dodavatelů. Energetika musí být součástí evropské vnější politiky - včetně pomoci v obchodu rozvoji a dvoustranných dohodách o spolupráci. ~~Což~~ je způsob, jak podporovat vývoz špičkových evropských technologií.

Demokratické rozhodování

Energetická politika Evropské unie je samozřejmě věcí všech Evropanů. Jednotlivé EU-předpisy mají taktéž velký vliv na ~~národní~~ legislativu, což v energetické oblasti platí dvojnásob. Každých ~~šest~~ let přímo občany volený Evropský parlament a Rada ministrů EU zastupující vlády členských států společně přijímají předpisy v energetické oblasti. Výjimkou jsou právní předpisy upravující jadernou energii a zdanění

↪ tučně
 ___ podtržené
 } ___ vycentrovat
 ___ tučně
 ___ podtržené

↪ vy otevřené
 ___ tučně
 ↪ ale i
 ↪ největš

↪ tučně
 ↪ tučně i,
 ↪ Toto
 ↪ také
 ___ tučně

___ Arial, tučně

___ tučně
 ___ podtržené
 ↪ členských států

↪ pět
 ___ kurzíva – 2x

___ podtržené

energie, o kterých Rada rozhoduje ministrů samostatně. Vlády členských států jsou do tvorby evropských předpisů zapojeny již v předstihu, a to díky výborům národních odborníků. Tohoto transparentního procesu hlasování se účastní i profesní organizace a občanská společnost se svými četnými odbornými stanovisky vyžadovanými v různých konzultačním etapách.

Dosažené úspěchy EU

Evropská unie v nebyvalé míře poskytuje spotřebitelům a spotřebitelkám ochranu - jde zvláště o ochranu zranitelných skupin spotřebitelů. K tomu posiluje kontrolu a sankční pravomoci kontrolních orgánů i zajištění dokonalější přehlednosti a srozumitelnosti faktur. Nicméně pravou revoluci by měly přinést až takzvané chytré sítě a inteligentní měřidla, jejichž zavedením chce Evropská unie přimět spotřebitele k tomu, aby ta přistupovali k odběru energie aktivněji. Nejenže faktury se budou uvádět skutečnou spotřebu na každém odběrném místě, ale zákazníci budou moci zjistit svou okamžitě a optimalizovat ji. Evropská unie schválila záruky, které jsou neoddiskutovatelně potřebné pro nezbytnou ochranu soukromí osob v jednotlivých odběrných místech a ochranu informací

□

┌ rané fázi

___ podtržené

□ } ┌ schval

} ___ tučně

___ tučně

□ ích

___ Times New Roman

} ___ tučně

┌ speciálně

┌ Navíc □ Iní

┌ } □

┌ } ┌ skutečnou

___ podtržené

___ tučně, kurzíva

┌ oni sami

□ za elektřinu a plyn

┌ si také

┌ spotřebu

┌ zavádí

___ tučně

___ kurzíva

___ tučně

získaných z inteligentních měřicích přístrojů.

Všichni spotřebitelé mají při nákupu elektrických přístrojů v současné době díky ~~tu~~ možnost rozhodnout se na základě údajů, které získají z energetických štítků s údaji o energetické účinnosti. Toto etiketování lze najít u převážné ~~řady~~ domácích spotřebičů a kancelářského vybavení. Výrobci jsou tak nenásilně vedeni k tomu, aby podbízeli energeticky úporné výrobky, které výrazně snižují ~~celkové základy na výrobek~~ neboť skutečná pořizovací cena výrobku nezahrnuje jeho kupní cenu, ale také cenu za jeho provoz. To je funkce.

Nižší náklady na energii

S koncem monopolů na trhu s elektřinou a plynem, které zatěžovaly trhy s elektřinou a plynem, získali ~~všichni~~ spotřebitelé možnost zvolit si dodavatele energie podle vlastního uvážení. Nedávná ~~novější~~ studie dokonce spočítala, že výběr levnějšího dodavatele elektřiny a plynu ~~pravděpodobně~~ může přinést úspory v celkové výši více než 13 miliard €, tedy 100 € ročně na domácnost. ~~Možnost vlastní volby dodavatele dostaly jako první podniky~~. Náklady na energii podniků v Evropě jsou nejvyššími ~~produktivními~~ náklady. Liberalizace energetického trhu

nových

} Times New Roman

┌─ Evropské unii

} tučně, kurzíva

___ tučně

┌─ většina

___ podtržené

┌─ na

┌─ s

┌─ n ,

┌─ jen

┌─ důležitá

___ tučně

___ kurzíva

┌─ dnes

___ podtržené

┌─ sb

} kurzíva ┌─ sb

┌─ eur

┌─ eur

} tučně

┌─ sb

} podtržené

┌─ výrob

___ vycentrovat

tak značně rozšířila nabídku a celkově
~~nezanedbatelně~~ zvýšila kvalitu služeb
a udržela ceny energií na odpovídající
nejnižší možné úrovni vzhledem k volnému
trhu.

___ podtržené

┌─┐ ~

┌─┐ uje ┌─┐ íd

___ tučně, kurzíva

Zdroj textu:

Evropská komise, Generální ředitelství pro komunikaci, *Energetika: Udržitelná, dostupná a bezpečná energie pro Evropany*, Publications Office, 2014, <https://data.europa.eu/doi/10.2775/60151>